

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2008-398

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Paananen, Tiina			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Aikuisten saappaissa : kuvaus lasten elämästä alkoholiperheessä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalityö			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2008-05-12	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 88 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielmassa tarkastellaan alkoholin varjossa lapsuutensa eläneiden elämää. Tarkoituksena on ymmärtää ja tuoda esiin alkoholiperheen lasten elämää, päästä mahdollisimman autenttisesti lähelle niitä tunteita ja sitä todellisuutta, missä ja miten nämä ihmiset ovat lapsuutensa eläneet. Aineistona tutkielmassa on 16 lapsuutensa alkoholiperheessä eläneen omaelämäkerrallista kirjoitusta.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä tutkielmassa on narratiivinen omaelämäkertatutkimus. Lähestymistapa on hyvin aineistolähtöinen ja psykososiaalinen. Aineistolähtöisyys kuvaa tutkimuksen teon lähtökohtaa, jossa ennalta asetetut hypoteesit tai tiukat tutkimuskysymykset eivät ohjaa tutkimusta. Tutkielma on kaksitasoinen. Ensin tarkastellaan alkoholiperheen elämää lapsen näkökulmasta, jonka jälkeen tarkastellaan alkoholiperheiden lapsia vanhemmoitumisen käsitteen kautta.</p> <p>Keskeisimmät käsitteet tutkielmassa ovat alkoholiperhe sekä vanhemmoituminen. Alkoholiperhe-käsite korostaa perheen jäsenten erillisyyttä perhesysteemistään sekä antaa lapselle mahdollisuuden määritellä sen, millaista alkoholinkäyttöä hän itse pitää haitallisena. Vanhemmoituminen voidaan lyhyesti määritellä vanhemman ja lapsen vaihtuneiksi rooleiksi. Vanhemmuus alkoholiperheessä on usein puutteellista. Elämä perheessä pyörii alkoholiongelmaisen ympärillä ja lasten tarpeet jäävät toissijaisiksi. Kun vanhemmat eivät huolehdi tehtävistään, alkaa lapsi ottaa vanhemmalle kuuluvia tehtäviä hoitaakseen, turvatakseen näin arjen jatkuvuutta. Lapset saattavat alkaa hoitaa sisaruksiaan, vanhempiaan sekä perheensä asioita uhraamalla omia tarpeitaan sekä ikätasolleen kuuluvia tehtäviä. Näin lasten lapsuus kapenee ja heistä tulee ”pikkuaikuisia”. Vanhemman alkoholiongelmalla on lapselle monia vaikutuksia. Lapsen elämä alkoholiperheessä näyttäytyy huolen siivittämänä. Milloinkaan ei voi tietää mitä tapahtuu seuraavaksi. Alkoholiperheen lapsen elämässä on paljon pelkoa ja ahdistusta. Pelko liittyy läheisesti väkivallan kokemuksiin ja mahdollisuuteen. Vanhempien alkoholinkäyttö kulkee käsi kädessä väkivallan kanssa. Lapset kokevat hyvin vaikeaksi ja pelottavaksi sekä itsen mutta myös sisaruksiin ja äitiin kohdistuvan väkivallan. Lapset kokevat myös häpeää, erilaisuutta ja yksinäisyyttä. Alkoholiperheen elämä on täynnä ristiriitaisuuksia, jonka vuoksi he kokevat turvattomuutta ja heidän on vaikea oppia luottamaan ihmisiin. Tärkeimpinä lähteinä tutkielmassa ovat: Chase, Nancy D (1999) (ed.) Burdened Children: Theory, Research, and Treatment of Parentification. Vilkkö, Anni (1997) Omaelämäkerta kohtaamispaikkana. Naisen elämän kerronta ja luenta. Itäpuisto, Maritta (2005) Kokemuksia alkoholiongelmaisten vanhempien kanssa eletystä lapsuudesta.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords elämäkertatutkimus alkoholiongelmat lapset perheväkivalta			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			